

**40 HADITHE
NGA
IMAM MUSA KADHIMI**

(Paqja qoftë mbi të!)

Tiranë, 2022

Titulli: *40 hadithe nga Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!)*

I përzgjedhi dhe i përktheu: **Elisabeta Feza**

Recensent: **Vullnet Merja**

Redaktoi: **Jerida Kulla**

Korrekttoi: **Vjollca Karaj**

Përkujdesja kompjuterike: **Sabrie Feza**

Kopertina: **Sabrie Feza**

Botoi: Shoqata Flladi – Tiranë, 2022

**Me emrin e Allahut, të
Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit**

Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Es Selamu alejkum ue rahmetullahi ue berakatuhu!

(Paqja, mëshira dhe begatitë e Allahut qofshin mbi ju!)

Imam Musa Kadhimi

(Paqja qoftë mbi të!)

Ditën e diel të muajit Sefer, në vitin 128 Hixhri, lindi imam Musa Kadhimi ibn Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*), në El-Ebra, që ndodhet midis Mekës dhe Medines. Ai është vendi ku vdiq dhe u varros Emineja, e bija e Vehabit, nëna e Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*). Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) u rrit në prehrin e babait të tij, imam Xhafer Sadikut (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe mori pjesë në shkollën e tij të madhe. Trashëgoi diturinë e babait të tij

dhe u ushqye me shpirtin dhe moralin e tij. Ai ka qenë shembull në morale të larta, në bamirësi, në thjeshtësi, në durim; ka qenë trim dhe sypatrembur në ballafaqimin me udhëheqësit e padrejtë. Jeta në kohën e babait të tij ka qenë jetë e edukimit, e ndriçimit dhe e zhvillimit. Ndërsa jeta pas largimit të babait të tij, ka qenë vazhdimësi e vijës ndriçuese e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*) në dituri dhe veprime, në xhihad dhe udhëheqje.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) jetoi me babanë e tij njëzet vjet. Në disa transmetime tjera thuhet nëntëmbëdhjetë vjet. Pas ikjes së babait të tij, (e cila është periudha e Imamatis të tij), jetoi tridhjetepesë vjet. Në këtë periudhë

ai ishte mbartës i përgjegjësisë së Imamit dhe ishte njëzet vjeç. Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) e emëroi imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) Imam. Për këtë çështje gjejmë tekste dhe thënie të shumta. Prej tyre përmendim:

1- Mensur ibn Hazimi, një ditë shkoi tek imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe i kërkoi atij emërimin e Imamit pas tij.

- Ti je më i shtrenjtë se nëna dhe babai im. Njerëzit kërkojnë të rehatohen dhe shikojnë se kush do të jetë pas teje.

- Ky është sahabi juaj, - iu përgjigj imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*), duke i treguar ebu Hasanin (Musa Kadhimin) (*Paqja qoftë mbi të!*). Pastaj vendosi dorën

mbi supin e djalit të tij si shenjë miratimi. Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*), në atë kohë, ka qenë pesë vjeç.¹

2- Jezid ibn Salit El-Zejdiy ka thënë: “Ne u takuam me ebu Abdullahun, në rrugën e Mekës. Ne ishim një grup. Unë i thashë atij: ‘Ti je më i shtrenjtë se nëna dhe babai im, ju jeni Imamët e pastruar dhe prej vdekjes nuk shpëton askush. Më thuaj diçka, që ta transmetoj për ata që do të vijnë pas meje’. Ai më tha: ‘Këta janë bijtë e mi dhe ky është zotëria i tyre’, duke iu drejtuar djalit të tij, Musa Kadhimit”.²

¹ Kulejni , “Usulul Kafi”, vëll.1, f.309.

² “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 12.

3- Ali ibn Xhaferrri, vëllai i imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*), që është prej transmetuesve të besueshëm, ka transmetuar: “Unë dëgjova ebu Xhaferr ibn Muhamedin (*Paqja qoftë mbi të!*), i cili i tha një grupi ndjekësish dhe shokësh të tij: ‘Kërkoni mendim prej djalit tim, Musait. Ai është më i miri dhe më i përsosuri i fëmijëve të mi. Ai do të vijë pas meje, është në vendin tim dhe argument i Allahut të Madhëruar për të gjitha krijesat e Tij, pas meje’”.³

³ Muhjiddin Et-Tabarij , “Dhehairul Ukba fi menakib dhil kurba”, f. 259.

Kush ishte imam Musa Kadhimi *(Paqja qoftë mbi të!)?*

Për shkak të vlerave të larta, cilësive të shkëlqyera, imam Musa Kadhim ibn Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*) kishte pseudonimin: “adhurues i sinqertë” dhe “zbukuruesi i muxhtehidave”. Ai quhej Kadhim, për shkak të durimit të madh ndaj fatkeqësive dhe nuk i shfaqte kurrë dhimbjet dhe lëndimet. Çdo të keqe e priste me mirësi. Gjithashtu, quhej “babul havaixh”-“kryesi i nevojave”, për

shkak të vendit që ka tek Allahu i Madhëruar.

Po përmendim shkurtimisht disa tipare të personalitetit të tij, siç kanë regjistruar librat e historisë:

1- Kur lexonte Kur'an, reagonte ndaj ajeteve dhe ndalonte në përmbajtjen dhe kuptimin e tyre. Është transmetuar se çfarë marrëdhëniesh ka pasur me Librin e Allahut të Madhëruar. Ka qenë njeriu që dinte më shumë rreth Kur'anit dhe hafizi më i mirë i kohës së tij. Ka pasur zë të shkëlqyer në leximin e Kur'anit. Kur ai lexonte Kur'anin, dëgjuesit qanin. Njerëzit

e Medines e quanin “Zejnul Muxhtehidinë”.⁴

2- Bënte shumë istigfare (kërkim i pendimit). Ibrahim ibn El-Biladi ka thënë: “Ebu Hasani (Imam Musa Kadhimi) më ka thënë se bënte istigfar pesë mijë herë çdo ditë”.⁵

3- Thuhet se një prej spiunëve që ndodhej në burg i tha mëkëmbësit se e kishte dëgjuar duke u lutur: “O Zot, Ti e di se unë të kërkova që të më bësh të lirë

⁴ Et Tabarsi , “I’lamul Ueraa bi I’lamul Huda”,f.309.

⁵ “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 116.

për adhurimin Tënd dhe unë veprova. Ty të falënderoj”.⁶

4- Thuhet se kalifi abasit, Harun Rashidi, shkante te burgu ku ndodhej imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe e shikonte në sexhde. Ai i thoshte Rabiut: “Ç’është ajo rrobë, të cilën e shoh çdo ditë në atë vend?” Ai iu përgjigj: “Ajo nuk është rrobë, por Musai, i biri i Xhaferit (*Paqja qoftë mbi të!*). Çdo ditë gjendet në sexhde, pas lindjes së diellit e deri në vaktin e ylesë”.⁷

5- Historianët kanë transmetuar se, kur imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi*

⁶ “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 307.

⁷ “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 107.

të!) e njoftonin se një person është në gjendje të keqe, i dërgonte një qese me 200 apo 300 dinarë. Ai e priste të keqen me të mirë dhe i ushqente njerëzit me moralin dhe bamirësinë e tij. Ai u dërgonte nevojtarëve dhe borxhlinjve qeska të tilla, derisa ato qeska u bënë shembull për të gjithë”.⁸

⁸ “I’lamul Ueraa”, f. 307.

Medreseja e imam Musa Kadhimit *(Paqja qoftë mbi të!)*

Koha kur ka jetuar imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) ka qenë e mbushur me rryma dhe medh'hebe filozofike, ideologjike, teologjike, si dhe shkolla të tefsirit dhe hadithit. Ajo ka qenë periudha më e rrezikshme që jetuan myslimanët, sepse u shfaq ateizmi (të pa fetë), u krijua hyjnizimi (guluvi) dhe u shtuan grupet kelamije, të cilët mbartrnin mendime dhe ide të shumta. Medh'hebet

u shtuan dhe hynë dituri të shumta, duke nxjerrë ligje të shariatit, siç ishin: mantiku (logjikimi), filozofia, njohuritë gjuhësore etj... po ashtu u duk kijasi, istihسانی dhe veprimet me mendime personale. Disa teologë dhe gjykatës anuan kah prijësit në nxjerrjen e ligjeve për ta. Gjithashtu, u transmetuan hadithe të rreme dhe lajme trilluese. Kjo periudhë kohore ka qenë periudha më e rrezikshme në ekzistencën ideologjike dhe teologjike e Islamit.

Me gjithë situatat e vështira politike dhe ngushtimet që i bënë sunduesit imam Musa ibn Xhaferrit (*Paqja qoftë mbi të!*), ai nuk e la përgjegjësinë e tij dijetare dhe nuk u nda prej saktësisht të vijës islame. Ai, së bashku me nxënësit e tij,

ballafaquan të gjitha rrymat ateiste dhe mohuese, njëlloj siç i ballafaqoi babai i tij, Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe gjyshi i tij, Bakiri (*Paqja qoftë mbi të!*), dhe u përpoq të vërë bazat e patundshme të Tehudit dhe të pastrojë medresetë prej mendimeve devijuese, duke përhapur mendimin e pastër të Tehudit dhe duke e ngulitur në zemrën dhe mendjen e njerëzve.

Ai e pasuroi medresenë e fik'hut me hadithet, thëniet dhe komentimet e tij. Me këtë lloj rruge dhe praktikimi, ai përforcoi bazat e Islamit, thelloi botëkuptimin islam dhe pastroi vijën e fik'hut dhe të Sheriatit.

Gjithashtu, ai mbrojti medresënë e Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*), e cila është medreseja e Islamit, e pasuroi atë me njohuri dhe rriti frytdhënien e saj. Librat e hadithit kanë përmendur se gjenden më tepër se treqind transmetues që kanë transmetuar hadithe nga imam Musa ibn Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*). Historia e dijenisë përmend me madhështi karvanin ndriçues të nxënësve të imam Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe dijetarët e shquar, të cilët shkruan dhe botuan botime të çmueshme.

Situatat politike që rrethuan kohën

e imam Musa Kadhimit

(Paqja qoftë mbi të!)

Periudha historike që jetoi imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) përbën mejdanin më kryesor të historisë së beni abasitëve. Ajo ka qenë periudha më e vështirë për Ehli Bejtin (*Paqja qoftë mbi ta!*). Abasitët e ndiqnin gjenezën e Ali ibn ebu Talibit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe dashamirësit e tyre në çdo vend dhe

krahinë. Ata vunë në dispozicion shuma të mëdha parash dhe ndihmesash, për të zhdukur alevijtë dhe për të vrarë udhëheqësit e tyre, për shkak të frikës që ndienin prej revolucioneve të tyre, pozitës që mbanin dhe frymës së dashurisë që përhapnin në umet. Ndjekjet, burgimet, vrasjet nuk i ndaheshin familjes së imam Aliut (*Paqja qoftë mbi të!*). Kjo periudhë ka qenë periudha e padrejtësisë, për sa i përket anës politike, ku në shoqëri u përhap terrorizmi, vrasjet e dyshimta dhe akuzat e kota. Beni abasitët, së bashku me ndjekësit e tyre, fuqizuan udhëheqjen, drejtimin, duke gjykuar pa frikë se ishin gabim. Nuk interesoheshin për krenarinë dhe nderin e njerëzve, ndërsa burgjet, rrahjet, vrasjet u bënë gjëra të zakonshme.

Në këtë periudhë u përhap dëfrimi, muzika, qejfi. Kështjellat e kalifëve, të prijësve, të mëkëmbësve, të ministrave, të ndihmuesve u mbushën me valltare, mjete dëfrimi, me këngëtarë, poetë adhurues të dërhemit dhe dinarit. Udhëheqësit ishin të zënë me gra, flori, parfume, veshje lukzose, me mjetet e dëfrimit, të qejfit, të luksit, me ndërtimin e kështjellave personale. Ata i shpenzuan pasuritë e umetit, të cilat i tërhiqnin prej damarëve të punëtorëve apo i rrëmbenin dhe ua merrnin të paaftëve që i përzinin dhe atyre që dënonin me burgim dhe vrasje. Pavarësisht kësaj situate të vështirë politike, imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) nuk hoqi dorë prej përgjegjësisë së tij. Ai zhvilloi dhe rriti një brez dijetarësh,

transmetuesish të hadithit, predikues etj. Gjithashtu, ai ndihmoi shumë në ndalimin e devijimit që mbartin disa rryma filozofike, ideologjike etj... Këtë mision të tij, ai e bënte edhe kur ishte në burg. Historianët thonë se disa dijetarë dhe disa sahabë të tij lidheshin fshehurazi me atë në burg dhe e pyetnin rreth çështjeve dhe ligjeve. Ai u përgjigjej atyre nëpërmjet letrave.

Roli i imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) në xhihadin politik, jo armatues u pa shumë qartë. Kjo anë, e cila ishte prej vijës së Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*), i dha një ndihmesë të madhe ideologjisë dhe Sheriatit islam. Jeta e imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*)

përbën periudhën më të dukshme të fazës politike dhe asaj historike. Ajo është koha më e njohur e sundimit abasit.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) jetoi sundimin e disa prej udhëheqësve abasit, siç ishin: Mensuri, Muhamed Mehdiu, Hadi dhe Rashidi. Mbajti përgjegjësinë e Imamtit në këtë periudhë, duke filluar në vitin 148 Hixhri deri në vitin 183 Hixhri. Shkurtimisht po shfaqim aspekte nga jeta e tij, sipas fazës historike.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ebu Xhaferr Mensuri

Në kohën e sundimit të ebu Xhaferr Mensurit, alevijtë provuan fatkeqësitë më të ashpra. Ata i ndiqte padrejtësia, terrorizimi dhe vrasja. Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) e dinte shumë mirë se rezistenca me armë do të dështonte, prandaj nuk e shfaqti qëndrimin e tij dhe e fshehu kundërshtimin për Mensurin. Kaluan vitet e rënda dhe të hidhura të Mensurit për imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe alevijtë, në mënyrë të veçantë dhe për kundërshtarët dhe umetin, në përgjithësi.

Mensuri u rrëmbeu pasuritë alevijve dhe i burgosi ata. I përzuri nga çdo vend që ndodheshin dhe përdori tortura të rënda ndaj tyre. Ndërtonte shtylla betoni mbi ta, ndërkohë që ata ishin të gjallë; u ndalonte atyre ushqimin dhe i vriste të uritur në brendësi të burgjeve të tij të errëta ose i rrihte pa mëshirë me hekura, derisa vdisnin. Periudha e Imamatit në kohën e Mensurit zgjati afërsisht dhjetë vjet. Në atë periudhë Imami jetonte nën kontrollin e spiunëve dhe mjeteve të spiunllëkut. Mensuri vdiq më tre Dhul-hixhxe, në vitin 158 Hixhri. Pas tij, pushtetin e mori djali i tij, Muhamed Mehdiu.

Imam Musa Kadhimi (*Pagja qoftë mbi të!*) dhe Muhamed Mehdiu

Mehdiu e ndjeu se politika që ndoqi babai i tij, ishte e padrejtë dhe u përpoq të lehtësojë rëndesat nga shpina e umetit. Ai i liroi të burgosurit dhe ua ktheu pasuritë pronarëve të tyre. Ky vendim përfshiu edhe Talibijtë. Ata u çliruan nga burgu dhe iu kthyen pasuritë e tyre. Kjo periudhë, e cila zgjati nga Dhul-hixhheti i vitit 158 deri më 22 Muharrem, i vitit 159 Hixhri. Ka qenë

periudha më e lehtë e sundimit abasit për imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe Talibijtë.

Por Mehdiun nuk e linte të qetë frika e personalitetit të imam Musa ibn Xhaferrit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe fuqia e ndikimit të tij. Zemra e Mehdiut abasit nuk u zbraps prej urrejtjes për Talibijtë. Ai i frikësohej revolucionit të tyre, kështu që filloi ta përndjekë Imamin dhe i kërkoi mëkëmbësit të Medines, që ta dërgonte imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) tek ai, në Bagdad. Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) mbërriti në Bagdad dhe Mehdiu dha urdhër që të dërgohet në burg. Por mbrojtja e Allahut të Madhëruar ishte më e madhe se sa kurthet e të

padrejtëve. Në atë kohë ndodhi një mrekulli për Imamin (*Paqja qoftë mbi të!*), sepse Mehdiu pa në ëndërr Prijësin e besimtarëve, Ali ibn ebu Talibin (*Paqja qoftë mbi të!*), që i tha atij: “O Muhamed u bëtë mëkatarë, kur morët pushtetin, duke bërë shkatërrime në tokë dhe duke vrarë”. Mehdiu u frikësua, u çua nga gjumi dhe urdhëroi që imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) të lirohet nga burgu. Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) u kthye në Medinen e gjyshit të tij, Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), që të vazhdojë misionin e Imamatit dhe përgjegjësinë e tij.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe Musa El-Hadi

Periudha e udhëheqjes së Musait ka qenë prej periudhave të ashpra në historinë e Talibijve. Kjo udhëheqje vazhdoi politikën urryese të baballarëve të tij për alevijtë, duke i luftuar ata. Alevijtë u detyruan të organizohen për revolucion kundër Musait, nën drejtimin e Hysen ibn Ali ibn Hasan ibn Hasan ibn Ali ibn ebu Talib (*Paqja qoftë mbi të!*), në vitin 169 Hixhri. Abasitët i vranë revolucionarët

dhe Hadi dha urdhër, që të arrestuarit të vriten.

Gjithashtu, ata shkatërruan shtëpi dhe dogjën të mbjella. Ky revolucion ka qenë më i njohuri dhe më i dhimbshmi, pas revolucionit të Kerbelasë, të cilin e udhëhoqi Imam Hysejmi (*Paqja qoftë mbi të!*), që u vra me mënyrat më masakruese. Pas përfundimit të revolucionit, Mehdiu filloi të takohej me imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*). Ai nuk ishte i qetë dhe i sigurt për udhëheqjen e tij dhe në të njëjtën kohë ai shihte imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) të lirë, duke zbatuar rolin e tij predikues dhe frikësohej se mos ia merrte postin e udhëheqjes. Për

këtë ai vendosi ta arrestojë Imamin dhe ta burgosë.

Ali ibn Jaktini (që ka qenë prej ndjekësve të Imamin) ka transmetuar këtë ngjarje: “Ebu Hasan Musa ibn Xhaferrit (*Paqja qoftë mbi të!*) i erdhi lajmi i arrestit dhe tek ai ishte i pranishëm një grup prej Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*).

- Çfarë mendimi keni ju? - i pyeti Imami ata.

- Ne mendojmë të largohesh dhe të mos e shfaqësh veten tënde, sepse prej tij nuk ka siguri, - iu përgjigjën ata.

- Sehihetu kujton se do të dalë fitimtar mbi Zotin, por Zoti është fitimtari

mbi çdo gjë, - foli Imami duke buzëqeshur.

Pastaj ngriti duart dhe bëri lutje për armikun e tij.

- Njerëzit u shpërndanë dhe nuk u grumbulluan vetëm në leximin e shkresës, që njoftonte vdekjen e Musa ibn Mehdiut, - tha Ibn Jektini.⁹

⁹ Shejh Suduki, "Ujunu Akhbar Ridha", vëll. 1, f. 65.

Imami dhe Rashidi

Imam Musa ibn Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*) jetoi një periudhë të vështirë, siç e jetuan paraardhësit dhe pasardhësit e tjerë të Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ndjekësit e tyre, nën hijen e terrori, të padrejtësisë, të burgimit, të vrasjeve etj. Ai që ndjek ndodhitë, do të kuptojë se sa e madhe ishte frika dhe terrori që mbollën abasitet te njerëzit, si dhe do ta njohë qëndrimin e imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ballafaqimet që bëri kundër padrejtësisë abasite. Historia ka

regjistruar se Fadël ibn Jahja ibn Halid ibn Bermeki, i cili ishte prej të sinqertëve dhe të afërmve të Rashidit, zhvishet, rrihet, poshtërohet. Në një mbledhje të përgjithshme, Rashidi njofton se u tregua i mëshirshëm me imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ia lehtësoi lëndimet e burgut.

Prej masakrave që ka regjistruar historia, është ajo që përmend Hamid ibn Kahtaba, një prej kryetarëve të Rashidit dhe prej të veçantëve të tij. Kjo masakër nxjerr në dukje ashpërsinë dhe terrorizmin e beni abasitëve për alevijtë. Në ngjarje thuhet se kur Rashidi ndodhej në Tus, e ftoi Hamidin dhe e pyeti nëse do t'i shërbente atij. Ai u përgjigj se ishte i

gatshëm të realizojë çdo kërkesë të Rashidit. Kur Rashidi u siguria për sinqeritetin dhe fuqinë e tij në realizim, urdhëroi shoqëruesin e tij, që t'i japë Hamidit shpatën dhe ta çojë te ndërtesa e mbyllur, ku në mes të saj ndodhej një pus. Në ndërtesë ishin tri dhoma të mbyllura. Kur shoqëruesi e futi atë në ndërtesë dhe hapi derën e dhomës së parë, aty u panë alevij, djem dhe të moshuar. Ai i kërkoi Hamidit, që t'i vriste ata dhe t'i hidhte në pus. Ai veproi. Pastaj hapi derën e dhomës së dytë, tek e cila gjeti të njëjtën numër si te dhoma e parë. Ai e urdhëroi për vrasjen e tyre dhe Hamidi veproi. Pastaj hapi derën e dhomës së tretë dhe në të gjendej i njëjti numër sa në dy dhomat e para. Ai e urdhëroi për vrasjen e tyre.

Hamidi thotë: “Shoqëruesi filloi t’i nxjerrë ata një nga një dhe unë i prisja kokat dhe i hidhja në pus, derisa mbërrita tek i nëntëmbëdhjeti prej tyre. Mbeti një i moshuar, i cili më tha: ‘Qofsh i mallkuar! Çfarë shfajësimi do të gjendet për ty në Ditën e Gjykimit, kur të dalësh para gjyshit tonë, Profet Muhamedit (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), për vrasjet e gjashtëdhjetë vetëve, fëmijëve të tij, me prejardhje nga Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe Fatimja (*Paqja qoftë mbi të!*)?!’

Hamidi thotë: “Duart m’u drodhën dhe lëkura m’u rrëqeth. Shoqëruesi më shikoi gjithë inat dhe më kërcënoi. Unë iu

afrova të moshuarit dhe e vrava. Pastaj e hodhëm në pus”.¹⁰

Kjo ngjarje ishte e fshehtë në dhomat e burgut abasit, por Hamid ibn Kahtaba e nxori këtë sekret, pasi hijet e krimin filluan ta ndiqnin dhe ndërgjegjja filloi ta torturonte, derisa hoqi dorë prej rahmetit të Zotit. Historianët kanë transmetuar shembuj dhe pamje terrori që ndodhnin në burgje, mënyrat e vrasjes, të përzënies që u bëheshin alevijve dhe ndjekësve të tyre, veçanërisht sahabëve të imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe nxënësve që mbanin dituritë e tij. Në ato situata dhe gjendje mbytëse politike

¹⁰ “Ujunu Akhbaru Ridha”, vëll. 1, f. 88.

jetoj imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*). Ishte e natyrshme që ai të provonte padrejtësitë e Rashidit, të burgosej dhe të torturohej.

Në vitin 179 Hixhri, Rashidi shkoi në Haxh dhe zbriti në Medine. Ai urdhëroi mëkëmbësin e tij, që ta arrestonte Imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe ta dërgonte në Basra, te mëkëmbësi i tij, Isa ibn Xhaferr ibn Mansuri, ku qëndroi një vit në burg. Pastaj u dërgua në Bagdad dhe u burgos te Fadil ibn Rabi u dhe qëndroi tek ai për një kohë të gjatë. Pastaj u burgos te Sendij ibn Shahiku.

Si i kalonte imam Musa Kadhimi kohët e burgimit?

Sipas pikëpamjes së imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*), toka është krijuar që të jetë vend adhurimi dhe xhami, siç thuhet në një hadith të Profetit Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), se dynjaja është gjetur që të jetë mihrab për ibadet, vend për tesbih dhe lartësim, udhëtim për t'u afruar tek Allahu i Madhëruar, për të mbërritur në njohjen e Tij. Për atë, gjendja dhe vendi nuk ndryshojnë, përkundrazi,

sa herë që zmadhoheshin fatkeqësitë dhe dhimbjet, aq më tepër rritej afrimi i tij tek Allahu dhe aq më shumë duronte dhe falte namaz.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) e bëri burgun xhami dhe vetminë e tij e kalonte me dhikër. Dita e tij ishte agjërim, kurse nata e tij ishte namaz dhe lutje. Një prej personave që ishte ngarkuar të ndiqte imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*), në burgun e Isa ibn Xhaferrit, në Basra, ka transmetuar se ka dëgjuar imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) të thotë: “O Zot Ti e di se unë të kërkoja ty që të më lësh të lirë për ibadetin Tënd dhe Ti vërtet e bëre atë. Unë të falënderoj Ty”.

Isa ibn Xhaferri i shkroi Rashidit:
“Largoje atë prej meje, dorëzoja kujt të duash, përndryshe do ta liroj. Unë u përpoqa të marr prej tij faktet, por nuk munda, e dëgjoj atë kur lutet. Ndoshta bën lutje për mua apo për ty. Unë nuk e dëgjoj atë, se lutjet i bën për veten e tij. Ai i kërkon Allahut rahmet dhe pendim”.¹¹

Ahmed ibën Abdullahu ka transmetuar nga babai i tij: “Një ditë shkova te Fadel ibn Rabi. Ishte ulur në tarracë.

- Hidhi një vështrim asaj shtëpie dhe më thuaj çfarë shikon! – më tha.

¹¹ “Mekatilul Talibijin”, f. 502.

- Shoh një rrobë të shtruar, - iu përgjigja.

- Shiko mirë.

Unë shikova me kujdes dhe i thashë se shikoj një burrë në sexhde.

- A e njeh atë? - më pyeti ai. - Ai është Musa ibn Xhaferri (*Paqja qoftë mbi të!*). Çdo ditë dhe çdo natë unë vij për ta shikuar dhe e gjej vetëm në këtë gjendje. Ai fal sabahun, pastaj lutet, derisa lind dielli, pastaj bie në sexhde dhe vazhdon të qëndrojë në sexhde, derisa vjen vakti i ylesë. Është ngarkuar një person që të kontrollojë kohët e namazit. Kur e lajmëron, ai shtron rrobën e tij dhe falet me të njëjtin abdes. Ky është zakoni i tij.

Kur fal akshamin, ha iftarin, pastaj merr abdes dhe bie në sexhde. Tërë natën falet, deri sa vjen sabahu.¹²

Prej ndikimeve të mrekullueshme të udhëzimit të vijës ndriçuese dhe sinqeritetit të imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*), është hadithi që ka transmetuar El-Amirij, në librin “Biharul Enuar”: “Harun Rashidi dërgoi te Musa ibn Xhaferri një shërbëtore të pashme, për t’i shërbyer atij në burg.

- Ju, me dhuratat tuaja, gëzoheni! - i tha Imami të dërguarit të Harunit. - Unë nuk kam nevojë as për atë e as për të ngjashme me të.

¹² “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 607.

Ai u kthye te Haruni dhe i përmendi ato që i tha imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*).

- Kthehu tek ai, - foli Haruni i nevrikosur - dhe i thuaj: 'Ne nuk të burgosëm me dëshirën tënde dhe as me dëshirën tënde të morëm!' Lëre shërbyesen tek ai dhe largohu.

Haruni u çua prej vendit dhe shkoi të shikojë shërbyesen e tij. Ai e pa shërbëtoren në sexhde për Zotin e saj dhe nuk e ngrinte kokën.

- I Lartësuar, i Lartësuar, i Plotfuqishëm!- thoshte ajo.

nga Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!)

- Pasha Zotin! Musa ibn Xhaferri i bëri magji asaj! – tha Haruani.¹³

Rashidi e transferonte imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) nga një burg në tjetrin. Nga burgu i Isa ibn Xhaferrit në burgun e Fadil ibn Rabiut, në burgun e Fadil ibn Jahjas në burgun e Sendij ibn Shahikut. Me këtë veprim ai mendonte se ndoshta imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) thyhej, vriste shpirtin rezistues dhe e fshinte atë nga mendjet. Por prania e tij në burg kishte një qëndrim të fortë politik dhe vlera të larta sakrificash, veçanërisht në kalimin e tij nga një burg në tjetrin.

¹³ “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 239.

Shteti abasit u bë i paaftë të merrte vendim të prerë për të. Prania e imam Musa Kadhimit (*Paqja qoftë mbi të!*) ishte ushqim i shpirtit të revolucionit dhe kundërshtar i padrejtësisë. Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) kundërshtoi çdo ndërmjetësim për ta nxjerrë nga burgu apo të strehohej diku, pasi këto do të sillnin dobësim të shpirtit revolucionar të umetit.

Gjithashtu, kundërshtoi që të dërgonin personalitete te Haruni, për të ndërhyrë te Rashidi. Madje u tha disave prej atyre që i kërkuan të ndërmjetësonin te Haruni, që Rashidi ta lironte nga burgu: “Babai im më ka transmetuar nga baballarët e tij se Allahu i Madhëruar i tha

Daudit (*Paqja qoftë mbi të!*): ‘O Daud! Ai rob prej robëve të Mi, që nuk mbështetet te Unë, por te një prej krijesave të Mia dhe, kur ta marr vesh këtë gjë të tij, Unë do t’ia ndërpres atij mirësitë e qiellit dhe do ta çaj tokën nën të”.¹⁴

Me këtë përgjigje të prerë, imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) e forcoi më tepër qëndrimin e tij dhe besimin te Zoti i tij. Kur Rashidi ndjeu se shpirti i rezistencës së patundshme, të cilën e filloi Imami (*Paqja qoftë mbi të!*) në burg, nisi të marrë rrugën e saj, të përhapet dhe qëndrimi i tij filloi të lëvizë ndjenjat e umetit, u frikësua se mos kjo lëvizje rritej e

¹⁴ Bakër Sherif El-Kureshij, “Jeta e imam Musa Kadhimit”, vëll. 2, f. 499.

shndërrohej në revolucion. Rashidi kërkoi mendimin e vezirit të tij, Jahja ibn Halidit. Ky i fundit, i dha mendimin që ta lirojë Imamin (*Paqja qoftë mbi të!*) nga burgu.

Rashidi i tha atij: “Shko tek ai dhe hiqja hekurat. Dërgoi selamin tim. Pastaj thuaji atij se djali i xhaxhai tënd, dërgoi Jahjan. Unë nuk të liroj, derisa të thuash se më ke bërë keq dhe të më kërkosh falje për ato që ke bërë. Në miratimin tënd nuk gjendet poshtërsi për ty dhe as mangësi në çështjen tënde”.

Kur Jahja mbërriti tek Imami (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe e lajmëroi për çka i tha Rashidi, ai kundërshtoi kërkesën e Rashidit, i cili donte ta vendoste Imamin

(Paqja qoftë mbi të!) në vendin e kërkuesit faljes. Ai iu përgjigj: “Nesër do ta shohësh, kur të dalësh para Zotit tënd, se kush është zullumqari për shokun e tij. Alejkum selam”.¹⁵

Kështu Imami, me durimin e tij dhe me besimin te Zoti, i theu të gjitha mjetet e devijimit, të terrorizmit të burgjeve, presionet, së bashku me prangat dhe shtrembërimin e mendimit të përgjithshëm. Kur të gjitha mjetet dolën pa rezultat, Rashidi u strehua në zgjidhjen e fundit, vrasja e Imamit.

¹⁵ “Biharul Enuar”, vëll. 48, f. 231.

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) shehid (dëshmor)

Rashidi u përpoq shumë, që të vriste imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe përdori mjete të shumta. Isa ibn Xhaferri, mëkëmbësi i Basrës, kundërshtoi ta vriste Imamin (*Paqja qoftë mbi të!*) dhe i kërkoi të falur Rashidit për këtë gjë. Rashidi i kërkoi atij që ta çojë Imamin në burgun e Fadil ibn Rabies. Personaliteti i Imamit (*Paqja qoftë mbi të!*) ndikoi tek ai dhe nuk pranoi ta vrasë. Rashidi, në këto kushte, ia dorëzoi Imamin (*Paqja qoftë mbi të!*) Fadil ibn

Jahjas dhe i kërkoi atij që ta ekzekutojë atë, por ai nuk pranoi.

Si përfundim, Rashidi nuk gjeti zbatues më të favorshëm për të kryer këtë krim, se drejtorin e ushtrisë së tij në Bagdad, Sundij ibën Shahikut, i cili ishte i ashpër, e zemërgur. Ai e burgosi imam Musa Kadhimin (*Paqja qoftë mbi të!*) në burgun e tij dhe përdori mënyrat më të ashpra për të. Rashidi ndodhej në Rikatu, duke shkuar për në Sham (Damask), kur diskutoi me Jahja ibn Halidin, për vrasjen e Imamit (*Paqja qoftë mbi të!*). Jahja u drejtua për në Bagdad dhe planifikoi kryerjen e krimit. Sapo mbërriti në Bagdad, u bashkua me Sundej ibn Shahikun dhe i paraqiti atij planin dhe

mënyrën e ekzekutimit. Ky i fundit e pranoi këtë mendim dhe vendosi helm në hurmat që iu dhanë Imamit (*Paqja qoftë mbi të!*) për ushqim. Thuhet se e vendosi helmin në ushqim. Imami (*Paqja qoftë mbi të!*) e hëngri ushqimin dhe e ndjeu helmin, i cili filloi të qarkullojë nëpër trupin e tij të pastër. Ai i rezistoi helmit tri ditë. Në ditën e tretë, dha shpirt. Në atë kohë ndodhej në burgun e Sundej ibn Shahikut. Thuhet në xhaminë e Harunit, e cila quhet Mesxhidul Mesib. Ishte data 25 rexheb 183 Hixhri. Paqja dhe mëshira e Allahut qoftë mbi të përgjithmonë!

Haxhi Shejkh Vullnet Merja

nga Imam Musa Kadhimi (Paqja çoftë mbi të!)

40 HADITHE
NGA
IMAM MUSA KADHIMI
(Paqja çoftë mbi të!)

Hadithi 1

Adhurimi më i mirë

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Adhurimi më i mirë, pas njohjes së Allahut, është pritja e imam Mehdiut (Allahu e shpejtoftë ardhjen e tij!*)”.¹⁶

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ أَنْتِظَارُ الْفَرَجِ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: بہترین عبادت بعد از شناختن خداوند، انتظار فرج است. (وسائل الشیعه، جلد 7، صفحہ 40)

¹⁶ “Uesailu Shia”, vëll. 7, f. 40.

Hadithi 2

Falënderimi

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Të folurit për mirësitë, është falënderim dhe mospërmendja e tyre, është mohim (mosmirënjohje)”.¹⁷

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "التَّحَدُّثُ بِالنِّعَمِ شُكْرٌ وَتَرْكُ ذَلِكَ كُفْرٌ".

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: بازگویی نعمتها، شکرگزاری و ترک آن کفران نعمت است. (وسائل الشیعه، جلد 7، صفحه 40)

¹⁷ “Uesailu Shia”, vëll. 7, f. 40.

Hadithi 3

Zekati

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Allahu e ka vendosur dhënien e zekatit, në mënyrë që të varfrit të furnizohen dhe juve t’ju shtohet pasuria”.¹⁸

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "إِنَّ اللَّهَ وَصَّعَ الزَّكَاةَ قُوْتًا لِلْفُقَرَاءِ وَتَوْفِيرًا لِأَمْوَالِكُمْ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: خداوند زکات را به منظور تأمین قوت تهیدستان و افزایش دارایی‌های شما وضع کرده است. (کافی، جلد 3، صفحه 498)

¹⁸ “El Kafi”, vëll. 3, f. 498.

Hadithi 4

Të bërit mirë

Imam Musa Kadhimi (*Paqja çoftë mbi të!*) ka thënë: “Nuk është prej nesh ai që nuk ia bën vetvetes llogarinë çdo ditë. Nëse ka bërë të mira, le t’i kërkojë Allahut që t’ia shtojë ato e, nëse ka bërë keq, le të kërkojë falje e të pendohet tek Allahu”.¹⁹

¹⁹ “El Kafi”, vëll. 2, f. 453.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُحَاسِبْ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ؛ فَإِنْ عَمِلَ حَسَنًا، اسْتَرَادَ اللَّهُ وَإِنْ عَمِلَ سَيِّئًا، اسْتَعْفَرَ اللَّهُ مِنْهُ وَقَابَ إِلَيْهِ."

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: از ما نیست کسی که هر روز به حساب نفس خود نرسد؛ تا اگر نیکی کرده از خداوند طلب ازدیاد آن را بخواهد و اگر بدی کرده از خداوند طلب آمرزش نموده و توبه کند. (کافی، جلد 2، صفحه 453)

Hadithi 5

Lumturojeni besimtarin

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Kushdo që e lumturon një besimtar, së pari, ka kënaqur Allahun; së dyti, ka kënaqur Profetin Muhamed (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*); së treti, na ka kënaqur ne (*Ehli Bejtin*)”.²⁰

²⁰ “Mustedrekul Uesail”, vëll. 12, f. 399.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَنْ سَرَّ مُؤْمِنًا فَإِلَهُهُ بَدَأَ وَبِالَّتِي تَمَّتْ وَرَبُّهَا تَلَّتْ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: هرکس مؤمنی را شاد کند، ابتدا خدا را شاد کرده، و دوم پیامبر (صلی الله علیه و آله) را، و سوم ما را. (مستدرک الوسائل، جلد

12، صفحه 399)

Hadithi 6

Njerëzit të tregohen të matur gjatë ushqyerjes së tyre

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*)
ka thënë: “Nëse njerëzit do të tregohen të
matur gjatë ushqyerjes së tyre, trupat e tyre do
të jenë të shëndetshëm”.²¹

²¹ “Biharul Enuar”, vëll. 66, f. 334.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "لَوْ أَنَّ النَّاسَ قَصَدُوا فِي الْمَطْعَمِ لَأَسْتَقَامَتْ
أَبْدَانُهُمْ."

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: اگر مردم در خوراک خود اعتدال ورزند،
بدن‌های‌شان سالم خواهند ماند. (بخار الأنوار، ج 66، صفحه 334)

Hadithi 7

Fatkeqësitë që i bien besimtarit

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Për çdo fatkeqësi që i bie besimtarit, Allahu i frymëzon atij lutjen dhe fatkeqësia largohet shpejt prej tij, përmes saj. Çdo fatkeqësi që i bie besimtarit dhe ai nuk lutet, ajo do të qëndrojë gjatë. Prandaj, kur ju bie ndonjë fatkeqësi, lutuni dhe përgjërohuni Allahut të Madhëruar”.²²

²² “El Kafi”, vëll. 2, f. 471.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: ما من بلاء ينزل علي عبد مؤمن فيلهمه الله عزّ و
جلّ الدعاء إلا كان كشف ذلك البلاء وشيكاً، و ما من بلاء ينزل علي عبد مؤمن
فيتمسك عن الدعاء إلا كان ذلك البلاء طويلاً، فإذا نزل البلاء فعليكم بالدعاء و التصريح
إلي الله عزّ و جلّ.

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: نیست بلائی که بر مؤمن وارد شود مگر آن
که به وسیله دعا سریع بر طرف می گردد؛ و چنانچه دعا نکند طولانی خواهد، پس
هنگامی مصیبتی و بلائی وارد شد، به درگاه خداوند دعا و تصریح کنید. (الکافی، جلد 2،
صفحه 471)

Hadithi 8

Vetëpëlqimi

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Kushdo që i jep rëndësi vetëm mendimit të tij, do të shkatërrohet. Kush e braktis familjen e Profetit Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), do të humbasë. Kush e braktis Librin e Allahut, Kur’anin dhe fjalët e Profetit të Tij, ai është mohues*”.²³

²³ “El Kafi”, vëll. 1, Hadithi 10, f. 72.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَنْ نَظَرَ بِرَأْيِهِ هَلَاكَ، وَ مَنْ تَرَكَ أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّهِ ضَلَّ، وَ مَنْ تَرَكَ كِتَابَ اللَّهِ وَ قَوْلَ نَبِيِّهِ كَفَرَ."

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: هرکس به رأی و سلیقه خود اهمیت دهد و در مسائل دین به آن عمل کند هلاک می شود، و هرکس اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم را رها کند گمراه می گردد، و هرکس قرآن و سنت رسول خدا را ترک کند کافر می باشد. (الکافی، جلد 1، صفحه 72، حدیث 10)

Hadithi 9

Vlera e salavatit

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Nuk ka gjë që peshon më shumë në peshoren e veprave, se sa dërgimi i salavatit (bekimeve) për Profetin Muhamedin (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe familjen e tij!*)”.²⁴

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "ما في الميزان شئٌ أثقل من الصلاة على مُحَمَّدٍ
وآلِ مُحَمَّدٍ."

²⁴ "El Kafi", vëll. 2, f. 494.

40hadithe

امام موسیٰ کاظم علیہ السلام می فرمایند: در میزان الہی نیست عمل و چیزی، سنگین تر از ذکر #صلوات بر محمد و اہل بیتش (صلوات اللہ علیہم اجمعین). (الکافی، جلد 2، صفحہ 494)

Hadithi 10

Vizitori i Imam Hysenit *(Paqja qoftë mbi të!)*

Imam Musa Kadhimi *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: “Shpërblimi më i vogël që i jepet vizitorit të Imam Hysenit *(Paqja qoftë mbi të!)*, në brigjet e Furatit (Eufratit), është se të gjitha gjynahet e tij të mëparshme janë falur, me kusht që ai ta dijë të drejtën, nderimin dhe vilajetin e atij Imami”.²⁵

²⁵ “Mustedrekul Uesail”, vëll. 10, f. 236.

قال ابو الحسن موسى بن جعفر (عليه السلام) "أدنى ما يثاب به زائر ابي عبد الله (عليه السلام) بشرط فرات إذا عرف حقه و حرمة و ولايته ان يغفر له ما تقدم من ذنبه و ما تأخر."

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: کمترین ثوابی که به زائر امام حسین (علیه السلام) در کرانه فرات داده می شود این است که تمام گناهان مقدم و موخرش بخشوده می شود. بشرط این که حق و حرمت ولایت آن حضرت را شناخته باشد. (مستدرک الوسائل، جلد ۱۰ صفحه ۲۳۶).

Hadithi 11

Pasuesit tanë nuk heqin dorë prej katër gjërave

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Pasuesit tanë nuk heqin dorë prej katër gjërave: 1- Sixhadja mbi të cilën falin namazet. 2- Unaza në gisht. 3- Misvaku, me të cilën pastrojnë dhëmbët. 4- Tesbihet nga dheu i varrit të Imam Hysenit (Paqja qoftë mbi të!)*”.²⁶

²⁶ “Tehdhijbul Ahkam”, vëll. 6, f. 75.

قال الامام موسى الكاظم (عليه السلام): "لا تستغنى شيعتنا عن أربع: خمره يصلى عليها و خاتم يتختم به و سواك يستاك به و سبحة من طين قبر أبي عبد الله عليه السلام...

- ۱ - امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: پیروان ما از چهار چیز بی نیاز نیستند:
- ۲ - انگشتری که در انگشت باشد.
- ۳ - مسواکی که با آن دندانها را مسواک کنند.
- ۴ - تسبیحی از خاک مرقد امام حسین (علیه السلام). (تهذیب الاحکام، جلد ۶، صفحه ۷۵)

Hadithi 12

Namazet nafile

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!)
ka thënë: “Falja e namazeve nafile
(vullnetare), çdo besimtar e afron më shumë
me Allahun e Madhëruar”.²⁷

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "صَلْوَةُ التَّوَافِلِ قُرْبَانٌ إِلَيَّ اللَّهُ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: انجام نمازهای مستحیی، هر مؤمنی را به
خداوند متعال نزدیک می نماید. (وسائل الشیعة، جلد 4، صفحه 73، حدیث 4547)

²⁷ “Uesailu Shia”, vëll. 4, Hadithi 4547, f. 73.

Hadithi 13

Çfarë është modestia?

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Modesti e thjeshtësi do të thotë që t’u japësh të tjerëve atë që dëshiron të të japin ty”.²⁸

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "التواضع: أن تُعطيَ الناسَ ما تُحِبُّ أن تُعطاهُ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: تواضع و فروتنی آن است که آن چه دوست داری، دیگران درباره تو انجام دهند، تو هم همان را درباره دیگران انجام دهی. (وسائل الشیعة، جلد 15، صفحه 273، حدیث 20497)

²⁸ “Uesailu Shia”, vëll. 15, Hadithi 20497, f. 273.

Hadithi 14

Besimtari

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Besimtari është si dy mbajtëset (anët) e peshores. Sa më shumë i rritet besimi, aq më shumë i shtohen vuajtjet (vështirësitë)”.²⁹

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "الْمُؤْمِنُ مِثْلُ كَفَّتِي الْمِيزَانِ كُلِّمَا زِيدَ فِي إِيمَانِهِ زِيدَ فِي بَلَائِهِ."

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: مؤمن همانند دو کفه ترازو است، که هر چه ایمانش افزوده شود بلاها و آزمایشاتش بیشتر می گردد. (تحف العقول، صفحه 301)

²⁹ "Tuhful Ukul", f. 301.

Hadithi 15

Larja e trupit

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Larja e trupit një ditë po e një ditë jo, shkakton mbipeshë, kurse larja e trupit çdo ditë, shkrin yndyrën e veshkave (shkakton humbje në peshë)”.³⁰

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "الحَمَامُ - يَوْمٌ وَ يَوْمٌ لَا - يَكْتُرُ اللَّحْمَ وَ إِدْمَانُهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ يُذِيبُ شَعْمَ الْكَلْبِيِّتَيْنِ."

³⁰ "El Kafi", vëll. 6, f. 496.

nga Imam Musa Kadhimi (Paqja çoftë mbi të!)

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: یک روز در میان حمام رفتن، بر گوشت بدن می‌افزاید (سبب چاقی می‌شود)، و هر روز به حمام رفتن چربی کلیه‌ها را آب می‌کند سبب لاغری می‌شود. (الکافی، جلد 6، صفحه 496)

Hadithi 16

Çelësi i së keqes

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*)
ka thënë: “Zemërimi është çelësi i së keqes”.³¹

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "العَصَبُ مِفْتَاحُ الشَّرِّ."
خشم کلید هر بدی است. (تحف العقول، ص. ۴۱۶)

³¹ “Tuhful Ukul”, f. 416.

Hadithi 17

Ruajtja nga gjynahet

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Banorët e tokës janë të mëshiruar, për sa kohë që ruhen dhe i frikësohen gjynaheve, ruajnë amanetin dhe veprojnë me drejtësi*”.³²

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "لِنَّ أَهْلَ الْأَرْضِ مَرْحُومُونَ مَا يَخَافُونَ، وَ أَدْوَا الْأَمَانَةَ، وَ عَمِلُوا بِالْحَقِّ."

³² “Uesailu Shia”, vëll. 25, Hadithi 21240, f. 78.

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: اهل زمین مورد رحمت هستند، مادامی که خوف و ترس - از گناه و معصیت داشته باشند، ادای امانت نمایند و حق را دریابند و مورد عمل قرار دهند. (وسائل الشیعة، جلد 25، صفحه 78، حدیث 21240)

Hadithi 18

Sinqeriteti dhe nijeti i mirë

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Kush flet me sinqeritet, veprat e tij janë të pastra; kush ka nijet (qëllim) të mirë, do t’i shtohet risku (furnizimi); kush u bën mirë vëllezërve dhe familjarëve të tij, do t’i shtohet jeta”.³³

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَنْ صَدَقَ لِسَانَهُ زَكِيَ عَمَلُهُ، وَ مَنْ حَسَنَتْ نِيَّتُهُ زِيدَ فِي رِزْقِهِ، وَ مَنْ حَسَنَ بِرُّهُ بِإِخْوَانِهِ وَ أَهْلِهِ مُدَّ فِي عُمُرِهِ."

³³ "Tuhful Ukul", f. 388.

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند: هر که زبانش صادق باشد اعمالش تزکیه است، هر که فکر و نیتش نیک باشد در روزیش توسعه خواهد بود، هر که به دوستان و آشنایانش نیکی و احسان کند، عمرش طولانی خواهد شد. (تحف العقول، صفحه 388)

Hadithi 19

Mos u bëj mendjelehtë

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*)
ka thënë: “Komunikoje (përhape) të mirën,
thuaje të mirën dhe mos u bëj ndjekës i të
papërgjegjshmit”.³⁴

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "أَبْلَغُ خَيْرًا وَ قَلُّ خَيْرًا وَ لَا تَكُنْ إِمْعَةً."
امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: نسبت به ہم نوع خود خیر و نیکی داشته
باش، و سخن خوب و مفید بگو، و خود را تابع بی تفاوت و بی مسئولیت قرار
مده. (تحف العقول، صفحہ 304)

³⁴ “Tuhful Ukul”, f. 304.

Hadithi 20

Rëndësia e mësimit të fesë

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *“Thellohuni në mësimin e fesë së Allahut, sepse të mësuarit e fesë është çelësi i mprehtësisë, përsosmëri e adhurimit dhe arsyeja e ngritjes në pozita të larta në dynja dhe Ahiret”*.³⁵

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "تَفَقَّهُوا فِي دِينِ اللَّهِ، فَإِنَّ الْفِقْهَ مِفْتَاحُ الْبَصِيرَةِ، وَ تِمَامُ الْعِبَادَةِ، وَ السَّبَبُ إِلَى الْمَنَازِلِ الرَّفِيعَةِ وَ الرَّتَبِ الْجَلِيلَةِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ".

³⁵ "Tuhful Ukul", f. 302.

امام موسی کاظم علیہ السلام می فرمایند: مسائل و احکام اعتقادی و عملی دین را فرا
گیرید، چون که شناخت احکام و معرفت نسبت به دستورات خداوند، کلید بینائی و
بینش و اندیشه می باشد و موجب تمامیت کمال عبادات و اعمال می گردد؛ و راه به
سوی مقامات و منازل بلندمرتبه دنیا و آخرت است. (تحف العقول، صفحه 302)

Hadithi 21

Durimi

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Bëj durim në bindjen ndaj Zotit, bëj durim në mëkatet ndaj Zotit (mos mëkato), sepse dynjaja është një orë. Ajo që ikën prej saj (dynjasë), nuk ka në të as gëzim, as pikëllim. Ajo që nuk ka ardhur, ti nuk e di çfarë është. Pra, bëhu i durueshëm në atë orë në të cilën ndodhesh, edhe sikur të jesh si ziliqari*”.³⁶

³⁶ “Tuhful Ukul”, f. 417.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "إصبر على طاعة الله و إصبر عن معاصي الله، فإنما الدنيا ساعة، فما مضى منها فليس تجد له مُرورا و لا حزناً، و ما لم يأت منها فليس تعرفه، فاصبر على تلك الساعة التي أنت فيها فكاكك قد اعتبّطت".

بر طاعت خدا صبر کن، از معاصی خدا صبر کن، دنیا همان ساعتی است، آن چه رفته نه شادی دارد و نه غم، آن چه نیامده ندانی که چیست؟ به همان ساعتی که در آن صبر کن هم چنان باشد که تو رشک برده شده ای. (تحف العقول، ص ۴۱۷)

Hadithi 22

Të drejtat e babait

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Një burrë e pyeti të Dërguarin e Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) se cila është e drejta e babait mbi fëmijën e tij. Profeti iu përgjigj: ‘1- Të mos e thërrasë me emër atë (babain) 2- Të mos ecë para tij. 3- Të mos ulet para tij. 4- Të mos bëjë asnjë veprim të gabuar, që njerëzit ta shajnë babanë e tij’.³⁷

³⁷ “Biharul Enuar”, vëll. 74, f. 45.

امام موسیٰ کاظم علیہ السلام: "سال رجل رسول الله (صلى الله عليه واله) : ما حق الوالد علي ولده؟ قال: لا يسميه باسمه، و لا يمشی بين يديه، و لا يجلس قبله و لا يستسب له".

مردی از پیامبر خدا (صلی الله علیه واله) سؤال کرد: حق پدر بر فرزند چیست؟
حضرت فرمود: 1 - او را با نام صدا نکند 2 - در راه رفتن از او جلو نیفتند. 3 - قبل از او ننشینند. 4 - کاری انجام ندهد که مردم پدرش را فحش بدهند. (بخار الاتوار، جلد 74، صفحه 45)

Hadithi 23

Lutja e pranuar

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Lutja më e pranuar dhe më e shpejtë në përgjigje, është lutja e një personi për vëllanë e tij, i cili nuk është i pranishëm”*.³⁸

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "أوشك دَعْوَةٌ وَ أَسْرَعُ إِجَابَةٌ دُعَاءِ الْمَرْءِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْعَيْبِ."

دعای که بیشتر امید اجابت آن می رود و زودتر به اجابت می رسد، دعا برای برادر دینی است در پشت سر او. (اصول کافی، جلد 1، صفحه 52)

³⁸ "Usulul Kafi", vëll.1, f. 52.

Hadithi 24

Premtimi ndaj fëmijëve

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Nëse u premtoni fëmijëve, mbajeni atë (premtimin), sepse ata (fëmijët) mendojnë se ju jeni furnizuesi i tyre. Allahu nuk zemërohet aq shumë për asgjë, përveç shkeljes së të drejtave të grave dhe fëmijëve”.³⁹

”إِذَا وَعَدْتُمُ الصَّبِيَّانَ فَفُوا لَهُمْ فَإِنَّهُمْ يَرُونَ أَنَّكُمْ الَّذِينَ تَزْرُقُونَهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيْسَ يَغْضَبُ لَشَيْءٍ كَغَضَبِهِ لِلنِّسَاءِ وَالصَّبِيَّانِ.”

³⁹ “Usulul Kafi”, vëll. 1, f. 52.

40hadithe

چون به اطفال وعده‌اي داديد وفا كنيد (و تخلف ننائيد)، زيرا كودكان گمان مي‌كنند شما رازق آن‌ها هستيد. خداوند براي هيچ چيز به قدر تجاوز به حقوق زنان و كودكان غضب نمي‌كند. (اصول كافي، جلد 1، صفحه 52)

Hadithi 25

Ndriçimi i syve

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Tri gjëra ia shtojnë ndriçimin (dritën) syrit: shikimi në gjelbërim, shikimi i ujit të rrjedhshëm dhe shikimi i fytyrës së bukur”.⁴⁰

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "ثَلَاثَةٌ يَجْلُونَ الْبَصَرَ: النَّظَرُ إِلَى الْخَضِرَةِ، وَ النَّظَرُ إِلَى الْمَاءِ الْجَارِي، وَ النَّظَرُ إِلَى الْوَجْهِ الْحَسَنِ."
سه چیز بر نورانیت چشم می افزاید: نگاه بر سبزه، نگاه بر آب جاری و نگاه به صورت زیبا. (وسائلا لشيعة، جلد 5، صفحه 340، حدیث 3)

⁴⁰ “Uesailu Shia”, vëll. 5, Hadithi 3, f. 340.

Hadithi 26

Plakja e parakohshme

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Pikëllimi i shumtë është shkak i plakjes së parakohshme*”.⁴¹

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "كثرة الهمم يورث الهرم."

امام کاظم (ع): فراوانی غصه، موجب پیری است. (تحف العقول: ص ۴۰۳)

⁴¹ “Tuhful Ukul”, f. 403.

Hadithi 27

Gjumi i shumtë dhe përtacia

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!)
ka thënë: “Allahu i Plotfuqishëm e konsideron
armik robin që fle shumë dhe është përtac”.⁴²

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "إِنَّ اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ يَبْغُضُ الْعَبْدَ التَّوَامَ الْفَارِعَ."

امام کاظم (ع): خداوند عز و جل بنده پر خوابِ بیکار را دشمن می دارد. (الکافی: ۵ /

(۲ / ۸۴

⁴² “El Kafi”, vëll. 5, Hadithi 2, f. 84.

Hadithi 28

Amaneti

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Kreu i bujarisë është dhënia e amanetit*”.⁴³

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "رَأْسُ السَّخَاءِ أَدَاءُ الْأَمَانَةِ".

امام کاظم (ع): سرآمد سخاوت، بازگرداندن امانت است. (نزهة الناظر: ص ۱۹۰ ح ۴۰۶)

⁴³ “Nez’hetu Nadhir”, Hadithi 406, f. 190.

Hadithi 29

Përmbledhja e njohurive

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Të gjitha njohuritë (dijet) e njerëzve i kam gjetur në katër fakte:*

Së pari: Ta njohësh Allahun si Krijuesin tënd dhe të kesh njohuri ndaj Tij;

Së dyti: Të kuptosh se çfarë përpjekjesh janë bërë për ekzistencën dhe për mbijetesën tënde;

Së treti: Të dish se për çfarë je krijuar dhe cili ishte qëllimi i krijimit;

*Së katërti: Të gjesh njohuri për gjërat që ju bëjnë të devijoni nga feja dhe besimi juaj, pra, të njihni rrugën e lumturisë dhe rrugën e mjerimit tuaj dhe të mos lëvizni në shoqëri me sytë dhe veshët mbyllur”.*⁴⁴

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: وَجَدْتُ عِلْمَ النَّاسِ فِي أَرْبَعٍ: أَوَّلُهَا أَنْ تَعْرِفَ رَبَّكَ،
وَالثَّانِيَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا صَنَعَ بِكَ، وَالثَّلَاثَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا أَرَادَ مِنْكَ، وَالرَّابِعَةُ أَنْ تَعْرِفَ مَا
يُخْرِجُكَ عَنْ دِينِكَ .

امام کاظم(ع): تمام علوم جامعه را در چهار مورد شناسائی کرده ام:

اولین آن ها این که پروردگار و آفریدگار خود را بشناسی و نسبت به او شناخت پیدا کنی.

دوم، این که بفهمی که از برای وجود تو و نیز برای بقاء حیات تو چه کارها و تلاش هائی صورت گرفته است.

⁴⁴ “El Kafi”, vëll. 1, Hadithi 11, f. 50.

سۆم، بدانی که برای چه آفریده شده ای و منظور چه بوده است.

چهارم، معرفت پیدا کنی به آن چیزهایی که سبب می شود از دین و اعتقادات خود منحرف شوی یعنی راه خوشبختی و بدبختی خود را بشناسی و در جامعه چشم و گوش بسته حرکت نکنی. (کافی: ج ۱، ص ۵۰، ح ۱۱)

Hadithi 30

Shpërdorimi i kohës

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“I humbur dhe i falimentuar është ai që e shpërdoron kohën e tij, qoftë ajo edhe një orë”*.⁴⁵

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "الْمُعْتَبُونَ مَنْ عَيَّنَ عُمُرَهُ سَاعَةً."
امام کاظم(ع): خسارت دیدہ و ورشکستہ کسی است کہ عمر خود را ہر چند بہ مقدار
یک ساعت ہم کہ باشد بیہودہ تلف کردہ باشد. (نزہۃ الناظر و تنبیہ الخاطر حلوانی: ص
۱۲۳، ح ۰۶).

⁴⁵ Heluanij, “Nez’hetu Nadhir ue Tenbijhul Khatir”, Hadithi 6, f. 123.

Hadithi 31

Vështirësitë e fëmijërisë

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Është e pëlqyeshme që djalin ta edukosh që në vogëli me punë të vështira dhe të ndryshme, në mënyrë që ai të jetë i urtë dhe i duruar kur të rritet*”.⁴⁶

⁴⁶ “Uesailu Shia”, vëll. 21, Hadithi 27805, f. 479.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "يَسْتَحَبُّ عَرَامَةُ الْغُلَامِ فِي صِغَرِهِ لِيَكُونَ خَلِيماً فِي كِبَرِهِ."

امام کاظم(ع): بہتر است پسر را در دوران کودکی به کارهای مختلف و سخت، وادار نمائی تا در بزرگی حلیم و بردبار باشد.(وسائل الشیعة: ج ۲۱، ص ۴۷۹، ح ۲۷۸۰۵).

Hadithi 32

Mikpritja

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Sa herë që mysafirët shkonin tek i Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!), ai hante ushqimin me ta dhe nuk e linte ushqimin, deri sa mysafiri ta linte”*.⁴⁷

⁴⁷ “El Kafi”, vëll. 6, Hadithi 4, f. 286; “Sijretu Pejgamber Khatem (s.a.u.s)”, vëll. 4, f. 308.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) كَانَ إِذَا أَتَاهُ الضَّيْفُ أَكَلَ مَعَهُ، وَلَمْ يَرْفَعْ يَدَهُ مِنَ الْخَوَانِ حَتَّى يَرْفَعَ الضَّيْفُ يَدَهُ."

امام کاظم (ع): پیامبر خدا (ص) هر گاه برایش مهمان می آمد، غذایش را با او می خورد و دست از سفره نمی کشید تا آن که مهمان، دست می کشید. الکافی: ج ۶ ص ۲۸۶ ح ۴، سیره پیامبر خاتم (ص)، جلد ۴ صفحه: ۳۰۸

Hadithi 33

I mençuri dhe gënjeshtria

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) duke këshilluar Hishamin, i tha: “Njeriu i mençur (intelektual) nuk gënjen, edhe nëse në të (gënjeshtren) ndodhen dëshirat e tij”.⁴⁸

⁴⁸ “Biharul Enuar”, vëll. 78, Hadithi 1, f. 305;
“Mijzanul Hikmeh”, vëll. 10, f. 61.

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: - لهشام و هو يعضُّه :- "إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَكْذِبُ وَ إِن كَانُ فِيهِ هَوَاءٌ."

امام کاظم(ع)۔ در اندرز به هشام - فرمود: خردمند دروغ نمی گوید، اگر چه منافع او در آن باشد.(بحار الأنوار: ۷۸ / ۳۰۵ / ۱، میزان الحکمه، جلد ۱۰ صفحه: ۶۱)

Hadithi 34

Bota

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Në këtë botë, ji si ai që banon në një shtëpi, e cila nuk i përket atij dhe është në pritje të largimit”.⁴⁹

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "كُنْ فِي الدُّنْيَا كَسَاكِينِ دَارٍ لَيْسَتْ لَهُ، إِنَّمَا يَتَّظَرُ الرَّحِيلَ."

امام کاظم(ع):در دنیا، مانند کسی باش که در خانه ای ساکن است که مال او نیست و منتظر رفتن است. (تحف العقول: ص ۳۹۸).

⁴⁹ "Tuhful Ukul", f. 398.

Hadithi 35

Xhiahadi i gruas

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*)
ka thënë: “Xhiahadi i gruas është përkujdesja
ndaj bashkëshortit”.⁵⁰

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "جَاهِدُ الْمَرْأَةَ حُسْنَ الْجَبَلِ".

امام کاظم (ع): جھاد زن، خوب شوہرداری کردن است. (الکافی: ۵ / ۵۰۷ / ۴، میزان
الحکمه، جلد ۵ صفحہ: ۱۰۰)

⁵⁰ “ElKafi”, vëll. 5, Hadithi 4, f. 507; “Mijzanul
Hikmeh”, vëll. 5, f. 100.

Hadithi 36

Vizita e varreve të Ehli Bejtit (*Paqja qoftë mbi ta!*)

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Ai që nuk ka mundësi të vizitojë varret tona, le të vizitojë varret e vëllezërve tanë të drejtë e punëmirë”.⁵¹

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَزُورَ قُبُورَنَا فَلْيَزُرْ قُبُورَ صُلَحَاءِ إِخْوَانِنَا."

⁵¹ “Biharul Enuar”, vëll. 74, Hadithi 65, f. 311;
“Mijzanul Hikmeh”, vëll. 5, f. 129.

امام کاظم(ع):هر که نتواند قبرهای ما را زیارت کند، قبور برادران صالح ما را زیارت نماید. (بحار الأنوار: ۷۴ / ۳۱۱ / ۶۵، میزان الحکمه، جلد ۵ صفحه: ۱۲۹)

Hadithi 37

Mirësia e parë për fëmijën

Imam Musa Kadhimi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Mirësia e parë që një njeri i bën fëmijës së tij, është ta quajë me emër të mirë”.⁵²

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "أَوَّلُ مَا يَبْرُ الرَّجُلُ وَلَدَهُ أَنْ يَسْتَجِيَهُ بِاسْمٍ حَسَنٍ."

امام کاظم (ع): نخستین احسانی که مرد به فرزند خود می کند، این است که نام نیکویی برایش انتخاب کند. (الکافی: ۶ / ۱۸ / ۳، میزان الحکمه، جلد ۵ صفحه: ۴۰۶)

⁵² “ElKafi”, vëll. 6, Hadithi 3, f. 18; “Mijzanul Hikmeh”, vëll. 5, f. 406.

Hadithi 38

T'i frikësohesh Allahut, kur je vetëm

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “Nuk janë prej ndjekësve (*shi'itëve*) tanë, zemrat e të cilëve nuk i frikësohen Allahut, kur janë vetëm”.⁵³

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "ليس من شيعتنا من خلا ثم لم يرغ قلبه".

امام کاظم(ع): شیعه ما نیست کسی که در تنهایی و خلوت، دلش ترسان [از خدا] نباشد. (بصائر الدرجات: ۲۴۷ / ۱۰، میزان الحکمه، جلد ۶ صفحه: ۱۱۹)

⁵³ “Besairu Derexhat”, Hadithi 10, f. 248; “Mijzanul Hikmeh”, vëll. 6, f. 119.

Hadithi 39

Mbështetja tek Allahu

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Kushdo që dëshiron të jetë nga njerëzit më të fortë, le të mbështetet tek Allahu*”.⁵⁴

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُنَّ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ".
هر که می خواهد که قویترین مردم باشد بر خدا توکل نماید. (بخار الانوار، ج. ۷، ص. ۱۴۳)

⁵⁴ “Biharul Enuar”, vëll. 7, Hadithi 65, f. 143.

Hadithi 40

Bota është si uji i detit

Imam Musa Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Shembulli i botës (dynjasë) është si uji i detit, sa më shumë të pijë i eturi, aq më shumë i shtohet etja, derisa ta vrasë*”.⁵⁵

قال الإمام موسى الكاظم عليه السلام: "مَثَلُ الدُّنْيَا مَثَلُ مَاءِ الْبَحْرِ، كُلَّمَا شَرِبَ مِنْهُ الْعَطْشَانُ أَزْدَادَ عَطْشًا حَتَّى يَقْتُلَهُ".

دنيا، چون آب دریاست، هر چه تشنه کامش بیشتر نوشد، بیشتر تشنه شود تا او را بکشد. (تحف العقول، ص ۴۱۷)

⁵⁵ “Tuhful Ukul”, f. 417.

اسم الكتاب: اربعون حديث عن الإمام موسى الكظم عليه السلام

ترجمة الأحاديث: اليسابتا فزا

تحت النظر: الشيخ ولنت (عباس) مريا

الصحيح الادبي: بيريدا كولا

الصحيح اللغوي: ويولساكاراي

الإخراج النهائي: صبريه فزا

الغلاف: صبريه فزا

الناشر: جمعيت نسيم

تيرانا: 2022